JAARVERSLAG 2022

De Stichting Oekraïne Zending is het uitvoerend orgaan dat werkt in opdracht van de gezamenlijke kerken in de provincies Gelderland en Flevoland, vertegenwoordigt in de Algemene Vergadering.
In dit rapport legt het bestuur van de Stichting Oekraïne Zending verantwoording af van de werk-zaamheden, die het volgens haar instructie heeft uitgevoerd in 2022.

OEKRAÏNE ZENDING
– geloof delen wereldwijd –

Secretariaat
Oekraïne Zending
Reigerstraat 15
Ermelo

Inhoud

1. Realisatie jaarplan 2022 4
Updaten van financiële relaties 4
Seminarie (ERSU) 4
Student Adoptie Plan 4
Partnerschappen 5
Uitbouwen contacten in Belarus 5
Samenwerking seminaries in Oost-Europa 5
Relaties met de achterban 5
Externe betrekkingen 5
Verlaging quotum 6

2. Oorlog 6
Vluchtelingenopvang 6
Diaconaal werk 7
Kerk in bezet gebied 7
Bestuursleden bezoeken UERC-synode in Oekraïne 7

3. Fonds Noodhulp & Wederopbouw 8
Winteractie voor warmte en licht 8
De wederopbouwfase 9
Pastorale zorg 9

4. Algemene Vergadering 9

5. Geconsolideerde jaarrekening 2022 10

Bij de foto op het voorblad:
Afvaardigingen van de UERC-kerken in Oekraïne, voor het eerst weer na lange tijd bijeen op de UERC-synode van Ruda d.d. 30 juni 2022.

Voorwoord

Over 2021 rapporteerden we dat het jaar in het teken stond van corona. Dat maakte communicatie moeilijker, veel contacten liepen via het scherm. We hoopten op betere tijden na corona.

Helaas is 2022 geen beter jaar geworden: op 24 februari 2022 viel Rusland het land Oekraïne binnen, en sinds die tijd is het oorlog. Met alle narigheid en kenmerken van dien.

Veel van het kerkelijk leven stagneerde doordat een grote vluchtelingenstroom op gang kwam. De lokale kerken zagen zich geconfronteerd met eigen leden die vluchtten, maar ook met een stroom vluchtelingen uit frontgebieden.

De kerken namen nieuwe diaconale taken ter hand: noodopvang, voedsel en onderdak bieden. De kerkgebouwen werden daartoe geschikt gemaakt: bedden, sanitaire voorzieningen, voedseldistributie.

De impact raakt allereerst de kerken in Ukraine. Maar ook in Nederland merken we de gevolgen. Voor de Oekraïense vluchtelingen worden kerkdiensten georganiseerd in hun taal. Oekraïne Zending faciliteert waar mogelijk, maar er zijn ook veel initiatieven buiten Oekraïne Zending om
Kerken, particulieren en ondernemers in Nederland willen graag helpen, met giften en/of daadwerkelijke hulp aan de in Nederland verblijvende Oekraïners.

Gelukkig blijven de communicatielijnen met Oekraïne redelijk goed, zodat we op de hoogte blijven van het wel en wee van de kerken. Een hoogtepunt in dit donkere jaar voor Oekraïne was wel het bezoek van het bestuur aan de synode van Svalyava in september. Het weerzien was mooi, maar ook emotioneel, niet wetende wat de toekomst brengt in een land onder oorlogsgeweld. Maar God heeft zijn werk door laten gaan en tot nu toe vele broeders en zusters gespaard!

Wouter Pansier,
voorzitter

1. Realisatie jaarplan 2022

Voor elk jaar wordt een begroting gemaakt en een jaarplan. Voor zaken die het bestuur van plan zijn uit te voeren en kosten met zich meebrengen, worden begrotingen gemaakt.
Veel van de voornemens betreffen zaken die een continu karakter hebben, zoals de ondersteuningen voor de UERC-kerken en kerkplantingen. Die uitgaven zijn vrij structureel. Hieronder de volgende voornemens en de realisatie daarvan uit het jaarplan 2022.

Updaten van financiële relaties

UERC-kerken dienen een begroting te maken op basis waarvan ondersteuning verleend wordt. Het bestuur verwacht ook een verantwoording daarvan. Dat loopt niet overal even goed. Omdat ook Oekraïne Zending zich moet -en wil- verantwoorden, is er behoefte dit proces te upgraden. Mede door discontinuïteit in de rol penningmeester Oekraïne Zending en de oorlogssituatie in Oekraïne is dit voornemen niet gerealiseerd.

Seminarie (ERSU)

Voor het seminarie werd in 2022 iets hogere uitgaven verwacht door wisseling van de wacht met betrekking tot de staf. Erik van Alten keerde terug naar Zuid-Afrika, waardoor die post komt te vervallen. Aleksei Blyznyuk is benoemd in de staf en daardoor stegen de loonkosten van ERSU. De kosten van Erik van Alten werden buiten ERSU om gefinancierd. Dit is ook zo gerealiseerd.

De boardvergadering van het seminarie kan door bestuursleden Oekraine Zending online gevolgd worden. Oekraine Zending heeft een adviserende stem in

Student Adoptie Plan

Het oorspronkelijke beleid was dat een student ondersteund wordt door een gemeente in Nederland, die ondersteuning liep via de zgn. moedergemeente in Oekraïne waar de student onder viel. De student zou dan contact met de ondersteunende kerk in Nederland onderhouden. Uitvoering van dit beleid bleek sterk te verschillen: soms heel goed, maar ook veelal moeizaam.

In het beleid zijn veranderingen aangebracht: de nieuwe ondersteuningen worden direct door Oekraïne Zending betaald. Ook worden studenten ondersteund die wel lid zijn van een reformatorische kerk maar niet een van de UERC-gemeenten. Hierdoor zijn ondersteuningen verleend aan studenten in Belarus.

Partnerschappen

Al in 2021 is een begin gemaakt met het stimuleren van partnerschappen tussen gemeenten in Nederland en Oekraïne. Dit heeft inmiddels geleid tot het koppelen van de meeste UERC-kerken aan een kerkelijke gemeente in onze provincies.

In de zomer van 2022 worde serieuze contacten gelegd tussen de kerk van "t Harde en de Oekraïense gemeente in Rivne. Dat resulteert op 25 september in een overeenkomst tussen beide kerken in een partnerrelatie. En dat wordt gevierd!

Uitbouwen contacten in Belarus

In Minsk is een uitgeverij gevestigd die ondermeer de dogmatiek van Bavinck publiceert in het Russisch. Oekraïne Zending bekostigt de vertaal- en drukkosten.

Als bovengenoemd worden ook in Wit-Rusland studenten ondersteund. Die studeren deels aan het ERSU en deels aan een seminarie in oprichting te Minsk.

Samenwerking seminaries in Oost-Europa

Oekraïne Zending heeft aangegeven dat, indien de Oost-Europese seminaries een congres willen organiseren, Oekraïne Zending hierin wil faciliteren. Dat heeft niet geleid tot een concretisering, waaraan ook de oorlogssituatie in Oekraïne debet is. Wel is door de seminaries gezamenlijk een verklaring uitgegeven waarin de Russische inval veroordeeld wordt.

Relaties met de achterban

Bijdragen aan zendingswerk is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend. Soms lopen de financiële mogelijkheden van een gemeente zodanig terug dat zaken onder druk komen te staan, waaronder het quotum voor Oekraïne Zending. In het verslagjaar zijn met verschillende gemeenten daarover overleg gevoerd.

Externe betrekkingen

Oekraïne Zending participeert in het Landelijk Samenwerkings Verband (LSV), een samenwerkingsverband van regionale zendingsorganisaties van de GKv. Hierin zijn ontwikkelingen: de fusie van de GKv en NGK veranderen het landschap en er is besloten het LSV op te heffen. Het uitvoeringslichaam van de LSV, *Verre Naasten*, zal worden omgevormd tot een vereniging.

Verlaging quotum

Als beleid is geformuleerd en met de Algemene Vergadering is gedeeld dat de hoogte van het quotum relatie heeft met de structurele uitgaven, wordt dit op langere termijn bezien. Dat betekent dat blijvend invulling gezocht wordt voor doelstellingen Oekraïne Zending, maar dat gewaakt wordt voor ondoelmatige reserveopbouw. Als hierin onbalans ontstaat wordt het quotum aangepast. Dat heeft in 2022 geleid tot verlaging van het quotum naar 24 euro.

2. Oorlog

Op 24 februari 2022 ging de oorlog tussen Rusland en Oekraine een nieuwe fase in: op grote schaal rolden de Russische tanks Oekraïne binnen. Dat veranderde het leven, ook in de kerken.

Vluchtelingenopvang

Nederland is erg begaan met het lot van de Oekraïeners. Veel mensen uit het oosten van Oekraïne vluchtten naar het veilige westen van het land. Velen worden op hun vluchtroute vooral door de kerken in het midden van Oekraïne opgevangen met een maaltijd, verschoning, rust en daarna vervoert naar de grens voor transport verder naar o.a. Nederland. Ook wordt -wie daar behoefte aan heeft- getroost met het Woord en gebed.

Oekraïne Zending organiseert in 2022 een aantal Oekraïenstalige erediensten. Ds. Cor Harryvan, voormalig uitgezonden geweest voor de stichting in Oekraïne, leidt de diensten. Ds. Wasja Pylypenko komt regelmatig naar Nederland; zijn gezin is ondergebracht in Ede. Ook op hem kan Oekraïne Zending rekenen.

Vluchtelingen broeders en zusters uit de kerk van Kiev aan de grens bij Oekraïne-Polen wachten op transport naar Nederland.

Diaconaal werk

Vanuit de UERC-kerken ontvingen we berichten over hoe de kerkgebouwen geschikt worden gemaakt voor de opvang van vluchtelingen. Leden van de gemeenten vluchtten naar het buitenland en een deel van de gemeenteleden van de UERC-kerken vindt onderdak in de kerkelijke gemeenten van onze provincies.

Voor Oekraïne Zending betekent het dat er naast de reguliere activiteiten bezonnen wordt op noodhulp. De kerken in Oekraïne zijn actief, maar hun activiteiten vragen wel financiële ondersteuning. De kerkgebouwen worden geschikt gemaakt voor onderdak. Dat betekent bedden, sanitaire voorzieningen (douches), aanschaf van witgoed (wasmachines, drogers, koelkasten), voeding en kleding.

Kerk in bezet gebied

Het gebied rond Tavrieske in het zuiden wordt door de invallers bezet en het kerkgebouw geconfisqueerd. De predikant Misha Michailov vlucht met zijn gezin uit Tavrieske naar het westen en wordt halverwege het jaar gemeentepredikant van Kiev.

Bestuursleden bezoeken UERC-synode in Oekraïne

In september 2022 vindt het bestuur dat het tijd wordt voor een reis naar Oekraïne. Al anderhalf jaar heeft reizen onder druk gelegen vanwege corona en oorlog. Er wordt een synode gehouden door de UERC-kerken in het betrekkelijk veilig gebied van Svalyava. Het bestuur gaat met een afvaardiging en ds. Cor Harryvan naar Oekraïne.

De voorgangers en ambtsdragers in Oekraïne ervaren het bezoek van het bestuur als een enorme bemoediging. Het is mooi opnieuw te ervaren wat een echte warme ontmoeting doet!

3. Fonds Noodhulp & Wederopbouw

Niet alleen onze eigen achterban van broeders en zusters geven gul aan het Fonds voor Noodhulp & Wederopbouw, maar ook andere particulieren en zelfs het bedrijfsleven weet Oekraïne Zending te vinden. Het is fantastisch te merken hoeveel activiteiten en collecten opleveren. De stichting kan de kerken daarmee generieke financiële ondersteuning geven en ook op hulpaanvragen ruimhartig ingaan.

Tijdens de Algemene Vergadering van 12 maart 2022, amper drie weken na het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, onthult de boekhouder, Bert Haaksema, dat de teller van het noodfonds al op ruim 80.000 euro aan donaties staat. Het bedrag zal nog oplopen tot ruim over de 300.000 euro.

Winteractie voor warmte en licht

Als blijkt dat Rusland ook veel infrastructuur vernietigt, ontstaat vraag naar generatoren om elektriciteit op te wekken. Deze zijn in Oekraïne snel uitverkocht, maar in Nederland nog wel voorhanden. We ontvangen spontaan generatoren uit het bedrijfsleven en ook worden generatoren aangekocht uit het noodfonds. In december worden 28 generatoren naar Oekraïne vervoerd en een bus afgeleverd voor de gemeente van Chmelnitsky.

Ook de brandstofprijzen stijgen snel, de kerken krijgen hiervoor extra ondersteuning zodat de kerkgebouwen geschikt zijn voor warme opvang tijdens de koude wintermaanden.

De wederopbouwfase

Er wordt ook nagedacht over de situatie wanneer er weer enige stabiliteit is, zodra de vrede is weergekeerd of overgaat in een langdurige toestand, zoals in ook het geval was in de Donbass vanaf 2014.

Met de directeur van The Right Way (TRW), Vitaly Korsunsky, is overleg gevoerd over de rol die TRW kan spelen in de behandeling van militairen die een ernstig trauma hebben opgelopen. Het tweede gebouw op het terrein van TRW, dat in ruwbouw is opgeleverd, zou daartoe geschikt kunnen worden gemaakt. Er is een globaal plan opgesteld hoe een dergelijk behandelcentrum eruit kan zien, met nodige inventaris en aan te bieden therapieën.

Pastorale zorg

Aan ERSU wordt in overweging gegeven een toerusting voor predikanten te ontwikkelen. Het moet hen helpen pastorale zorg aan gemeenteleden te geven die lijden onder de gevolgen van de oorlog, zoals verlies van dierbaren, het verwerken van eigen ervaringen, lichamelijk leed, arbeidsongeschiktheid, enz.

Delen van kennis

Het bestuur wisselt op het gebied van noodhulp en wederopbouw veel ervaringen en kennis uit met de leden van de Werkgroep Oekraïne van het Christelijke Platform Oost-Europa (CPOE).

4. Algemene Vergadering

In maart en november worden Algemene Vergaderingen gehouden. De bijeenkomst van maart was een uitgestelde AV van 2021 vanwege de corona-maatregelen. Maar ook is de achterban het benieuwd hoe het met de kerken in oorlogsgebied is gesteld.

In de AV wordt aan de deelnemende kerken verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid.

In november 2022 wordt eindelijk weer een reguliere AV gehouden. De directeur van TRW, Vitaly Korsunsky, houdt dan een presentatie over de gang van zaken in The Right Way en de gevolgen van de oorlog op een land. Er zijn veel getraumatiseerde mensen.

Ook predikant uit Rivne, Wasja Pylypenko, vertelt over zijn inzet voor vluchtelingen in het westen van Oekraïne.

5. Geconsolideerde jaarrekening 2022

Cijfers